

## Mladi i nemirni: Gdje mladi žele živjeti i raditi u Europskoj uniji?

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 02 Veljača 2025 08:37

Objavljeno: Nedjelja, 02 Veljača 2025 08:37

---

Mladi Europljani od 15 do 29 godina studiraju ili rade izvan zemlje u kojoj su rođeni. Ali nije vrijeme za bezbrižne zabave za mlade u Europi, piše Europska novinska redakcija (ENR) u kojoj je i Hina.

Što mlade ljude potiče da se spakiraju i napuste svoju zemlju rođenja? Prema podacima Eurostata iz 2023., 14,2 posto mladih u dobi od 15 do 29 godina rođeno je izvan zemlje u kojoj trenutno borave, a 11,9 posto živjelo je u zemlji u kojoj nemaju državljanstvo.

Razlozi su poprilično slični posvuda - ekonomske poteškoće i percipirani nedostatak prilika među ključnim su razlozima zašto se mladi sele u drugu zemlju. To vrijedi za građane EU-a i za one koji to nisu. Ali za potonje, taj potez nosi rizike.

### Odljev mozgova

Portugalski sociolog Rui Pena Pires rekao je da su migracija mladih i odljev mozgova u njegovoj zemlji uzrokovani niskim plaćama i stambenom krizom.

U nedavnom intervjuu za novinsku agenciju Lusu, znanstveni direktor Opservatorija za iseljeništvo rekao je da su "razlike u plaćama i profesionalnim prilikama" glavna pokretačka snaga portugalskog iseljavanja, posebno među mladima. Oko 30 posto ljudi između 15 i 39 godina emigrira, pokazuju portugalski podaci.

"Imamo jako male plaće u odnosu na najrazvijenije zemlje Europske unije. Bilo bi savršeno nenormalno da uz slobodu kretanja i ovakovu razliku u plaćama nema iseljavanja", govori portugalski sociolog Pires.

Slično je u Sloveniji, mladi kao glavne izvore nezadovoljstva ističu nestašicu stambenog prostora, nesigurne ekonomske okolnosti, niske plaće i nedostatak prilika za karijeru - iako često hvale kvalitetu života u svojoj zemlji. Ukupne brojke su niske, ali ipak značajne za državu sa samo 2,1 milijuna stanovnika: u 2023. je oko 1500 Slovenaca u dobi od 15 do 29 godina napustilo zemlju.

I u susjednoj Italiji mladi razmišljaju o budućnosti u inozemstvu. Više od 300.000 Talijana koji su se u posljednjih deset godina nastanili u inozemstvu učinili su to u dobi od 25 do 34 godine, pokazuje nacionalni statistički institut Istat.

Kako bi opravdali svoj izbor navode male plaće, neusklađenost ponude poslova i njihovih kvalifikacija te slabost javnih službi. Među tim mladim ljudima udio diplomiranih nastavlja rasti. "Nije normalno da se naša zemlja ne zapita zašto i ne sanira ovo krvarenje", požalio se Renato Brunetta, predsjednik Nacionalnog vijeća za gospodarstvo i rad (CNEL) kad je predstavljao izvješće o ovoj temi.

Na temelju uzorka od deset zemalja, uglavnom europskih, izvješće je procijenilo da na svakog mladog stranca koji se dođe nastaniti u Italiju, odlazi gotovo devet mladih Talijana. Stopa nezaposlenosti mladih iznosila je 19,2 posto u studenome 2024., što je više od prosjeka EU-a među mladima od 25 godina (15,3 posto).

## Mladi i nemirni: Gdje mladi žele živjeti i raditi u Europskoj uniji?

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 02 Veljača 2025 08:37

Objavljeno: Nedjelja, 02 Veljača 2025 08:37

---

U Bugarskoj između osam i 10 posto mladih odlaze studirati u inozemstvo, većinom u zemlje EU-a poput Nizozemske, Belgije, Italije i Španjolske. Međutim, zemlja se može pohvaliti i s otprilike 10-postotnim udjelom stranih studenata, koji su privučeni relativno niskim školarinama i životnim troškovima.

Brži gospodarski rast, barem u odnosu na prosjek EU-a, može pomoći u zaustavljanju trenda. Iako je Hrvatska doživjela veliki odljev stanovništva nakon ulaska u Europsku uniju 2013., iseljavanje se usporilo posljednjih godina. Ipak, među 373.935 osoba koje su se od 2014. do 2023. godine iselile iz Hrvatske, najveća skupina bila je u dobi od 20 do 39 godina, prema podacima Državnog zavoda za statistiku.

Među ekonomistima postoji konsenzus da je emigracija usko povezana sa stupnjem razvijenosti zemlje. Zato što je sasvim prirodno, pogotovo mladima, da svoje snove i ambicije pokušaju ostvariti odlaskom u razvijenije zemlje.

Prema riječima hrvatskog ekonomista Velimira Šonje, to najbolje pokazuju dva primjera - Irska i Poljska koje su nekoć bile iseljeničke zemlje, ali su nakon uspješnog gospodarskog rasta postale zemlje u koje više ljudi dolazi nego odlazi.

Prema nekim analitičarima, dodao je Šonje, trend se počinje mijenjati kad zemlja dosegne oko 80 posto prosjeka gospodarske razvijenosti EU-a. Hrvatska se tom rasponu već približila s otprilike 78 posto europskog prosjeka.

Sjeverna Makedonija, kandidatkinja za članstvo u EU, gubi bitku protiv odljeva mozgova. Podaci Eurostata pokazuju da je najmanje 200.000 ljudi, što je gotovo 10 posto ukupnog stanovništva Sjeverne Makedonije, emigriralo u druge europske zemlje u posljednja dva desetljeća.

Prema Međunarodnom monetarnom fondu (MMF), određene zemlje za državljane Sjeverne Makedonije prvenstveno su bile zapadne članice EU-a Njemačka, Italija i Austrija te Švicarska koja nije članica EU-a. Ali i članice EU-a koje su bliže Sjevernoj Makedoniji, poput Slovenije, Hrvatske i Bugarske, bilježe porast useljavanja iz Sjeverne Makedonije posljednjih godina.

Iseljavanje uzrokuje sve veći nedostatak visokokvalificiranih ljudi. Sjeverna Makedonija ima jednu od najviših razina odljeva mozgova u svijetu, prema Svjetskom gospodarskom forumu (WEF). Mladi su razočarani razinom korupcije u zemlji, kao i nedostatkom prilika i perspektive.

U Bosni i Hercegovini, službeno je 2777 osoba u 2023. godini odjavilo prebivalište radi iseljenja u inozemstvo, a prema službenim podacima najčešće su destinacije Njemačka, Austrija, Slovenija i Hrvatska. Iako ove brojke ne odražavaju ukupan broj iseljenika, one potvrđuju trend koji zabrinjava političare i stručnjake.

Osim toga, istraživanje Populacijskog fonda Ujedinjenih naroda (UNFPA) pokazalo je da gotovo četvrtina mladih u BiH ozbiljno razmišlja o trajnom napuštanju zemlje, dok 23 posto razmišlja o privremenom iseljavanju. Glavni razlozi su nedostatak mogućnosti zapošljavanja, niske plaće, neizvjesna budućnost, korupcija i politička nestabilnost.

Stručnjaci upozoravaju da su potrebne hitne mjere za stvaranje boljih uvjeta za ostanak mladih

jer ovakav trend utječe na demografski i gospodarski potencijal zemlje. Jedna od ključnih inicijativa je Garancija za mlade, program Europske unije koji mladima od 30 godina pruža prilike za zapošljavanje, obrazovanje, stažiranje ili pripravništvo unutar četiri mjeseca nakon završetka obrazovanja ili gubitka posla.

No stručnjaci ističu da su uz takve inicijative nužne i šire reforme obrazovanja, gospodarstva i tržišta rada kako bi se uspostavili dugoročno održivi uvjeti za ostanak mladih i spriječilo daljnji pad broja stanovnika.

### Godine Erasmusa

Sam EU bio je glavni pokretač poticanja mobilnosti među mladima.

Najpoznatiji je Erasmus+, uspostavljen 1987. kao program razmjene studenata u visokom obrazovanju.

Otad je u njemu sudjelovalo oko 16 milijuna ljudi, prema statistici programa.

Program se u međuvremenu proširio i uključio pripravnike, mlade radnike ili sportske trenere, među ostalima. Programu Erasmus+ dodijeljeno je oko 26,2 milijarde eura za razdoblje od 2021. do 2027.

### Nisu uvijek dobrodošli

Preseljenje u EU za one koji nisu iz EU-a ne pomaže uvijek poboljšanju njihove situacije. Mladi građani izvan EU-a (njih 47,2 posto) imali su 2023. godine dvostruko veću vjerojatnost da će biti u riziku siromaštva ili društvene isključenosti nego mladi koji žive u zemlji čiji su državljani (njih 21,8 posto), pokazali su podaci Eurostata.

Uz to, njihova je stopa nezaposlenosti bila 15,1 posto u 27 država članica bloka, u usporedbi s 10,9 posto među mladim građanima EU-a.

Budući da migracija ostaje aktualna tema u cijelom bloku, mladi migranti, čak i oni dobro obrazovani, često se suočavaju s rasizmom i odbacivanjem, što pogoršava te rizike.

Primjerice, francuskog premijera François Bayroua kritizirali su ranije ovog tjedna čak i njegovi saveznici nakon što je rekao da raste osjećaj da imigranti "preplavljaju" Francusku.

"Strani doprinosi su pozitivni za ljude, sve dok su razmjerni", rekao je Bayrou za novinski kanal LCI. "Ali čim dobijete osjećaj poplave, da više ne prepoznajete svoju vlastitu zemlju, njezin stil života i kulturu, pojavljuje se odbacivanje", rekao je francuski premijer.

U Francuskoj snažni čimbenik useljavanja mladih izvan EU-a čine mladi iz Afrike, a mnogi od njih pokušavaju pronaći izlaz iz endemske nezaposlenosti.

Tunis, koji je bio pod francuskom vlašću do 1950-ih, primjer je toga. Sedam od 10 Tunišana u dobi između 18 i 29 godina želi emigrirati, pokazuje studija koju je u kolovozu objavio Arapski

## Mladi i nemirni: Gdje mladi žele živjeti i raditi u Europskoj uniji?

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 02 Veljača 2025 08:37

Objavljeno: Nedjelja, 02 Veljača 2025 08:37

---

barometar. Službeni podaci pokazuju da je 41 posto mladih Tunišana nezaposleno iako 23 posto njih ima sveučilišnu diplomu. (Hina)

